

БҰЙРЫҚ

13.08.2026

Қосшы қаласы

ПРИКАЗ

№ 01-38

город Косшы

**Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттарды бекіту туралы
Ақмола облысы Қосшы қаласы әкімдігінің**

Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 18 қарашадағы «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Заңының 10-бабының 2-тармағына сәйкес БҰЙЫРАМЫН:

1. Қоса беріліп отырған Ақмола облысы Қосшы қаласы әкімдігінің сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттары бекітілсін.
2. Бірыңғай персоналды басқару және дамыту қызметі осы бұйрықты Қосшы қаласы әкімдігінің құрылымдық бөлімшелерінің назарына жеткізсін.
3. Осы бұйрықтың орындалуын бақылауды өзіме қалдырамын.
4. Осы бұйрық қол қойылған күнінен бастап күшіне енеді.

**«Қосшы қаласы әкімінің аппараты»
мемлекеттік мекемесінің басшысы**

Н. Мухаметкалиев

Сериялық нөмірсіз бланк ЖАРАМСЫЗ ДЕП ТАНЫЛАДЫ. Қызмет бабындағы мақсат үшін көшірмесі шектеулі мөлшерде жасалады, белгіленген тәртіппен БЕКІТІЛЕДІ және ЕСЕПКЕ АЛЫНАДЫ. Бланк без серийного номера НЕДЕЙСТВУЕТ. Копии при служебной необходимости делаются в установленном количестве. ЗАВЕРЯЮТСЯ и УЧИТЫВАЮТСЯ в установленном порядке.

1. Жалпы ережелер

1. Қосшы қаласы әкімдігінің сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттары (бұдан әрі – сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттар) Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 18 қарашадағы «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Заңының 10-бабының 2-тармағына сәйкес әзірленді.
2. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттарды әзірлеуші – Ақмола облысы Қосшы қаласының әкімдігі.
3. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттар мемлекеттік кірістер органдары үшін сыбайлас жемқорлықтың алдын алуға бағытталған ұсынымдар жүйесін белгілеуге бағытталған.
4. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттарды әзірлеудің міндеттері:
 - 1) Ақмола облысы Қосшы қаласы әкімдігінің лауазымды тұлғаларында сыбайлас жемқорлыққа қарсы орнықты мінез-құлықты қалыптастыру;
 - 2) сыбайлас жемқорлық көріністерін уақтылы анықтау және олардың теріс салдарының алдын алу.
5. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттардың қағидаттары:
 - 1) заңдылық;
 - 2) транспаренттілік;
 - 3) әдептілік;
 - 4) жеке және заңды тұлғалардың құқықтары мен заңды мүдделерін сақтау және оларды сыбайлас жемқорлық көріністерінен қорғау;
 - 5) мүдделер қақтығысына жол бермеу.
6. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттар мемлекеттік кірістер органдарында жұмыс істейтін адамдардың белгіленген қағидаларды мүлтіксіз сақтауға және сыбайлас жемқорлық көріністеріне жол бермеуге бағытталған әрекеттері мен шешімдерін айқындайды.
7. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттардың негізінде лауазымдық міндеттерді орындау кезінде сыбайлас жемқорлық көріністеріне жол бермеу тұрғысынан тікелей іс-қимылдар көзделген:
 - 1) сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт қозғайтын салада жеке және заңды тұлғалардың құқықтары мен заңды мүдделерін іске асыру кезінде;
 - 2) өз құзыреті шегінде басқарушылық және өзге де шешімдерді дайындау және қабылдау кезінде;
 - 3) нормативтік құқықтық актілер жобаларын дайындау кезінде;

4) тиісті тыныс-тіршілік саласының ерекшелігіне қарай өзге де қоғамдық маңызы бар қатынастарда.

2. Қосшы қаласы әкімдігінде жұмыс істейтін адамдардың мінез-құлық (іс-қимыл) қағидалары

8. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт қозғайтын салада жеке және заңды тұлғалардың құқықтары мен заңды мүдделерін іске асыру кезінде:

- 1) қабылдайтын шешімдерінің заңдылығы мен әділдігін қамтамасыз ету;
- 2) жеке сипаттағы мәселелерді шешу кезінде мемлекеттік органдардың, ұйымдардың, мемлекеттік қызметшілердің және өзге де адамдардың қызметіне ықпал ету үшін өзінің қызметтік жағдайын пайдаланбау;
- 3) шындыққа сәйкес келмейтін мәліметтерді таратпау;
- 4) заңда тәртіптік, әкімшілік не қылмыстық жауаптылық көзделген теріс қылықтар мен өзге де құқық бұзушылықтарды жасауға жол бермеу;
- 5) басқа мемлекеттік органдардың, ұйымдардың және кәсіпкерлік субъектілерінің қызметіне заңсыз араласуға жол бермеу.

9. Өз құзыреті шегінде басқарушылық және өзге де шешімдерді дайындау және қабылдау кезінде:

- 1) тікелей немесе жоғары тұрған басшыға мүдделер қақтығысының, қызметтік міндеттерін орындау кезінде жеке мүдделіліктің туындауы, сыбайлас жемқорлық мінез-құлқына және сыйлықтар алуға көндіру, сондай-ақ өздеріне белгілі болған сыбайлас жемқорлық фактілері туралы баяндау;
- 2) лауазымдық міндеттерін орындау кезінде жеке және пайдакүнемдік мүдделерді басшылыққа алмау;
- 3) әріптестеріне және басшысына белгіленген өзара қарым-қатынас тәртібін бұзатын, олардың бейтарап қызметтік шешім қабылдауына ықпал етуі мүмкін заңсыз өтініштермен жүгінуден тартыну;
- 4) басқа адамдарды сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға көндірмеу және ынталандырмау;
- 5) лауазымдық өкілеттіктерін пайдалана отырып мүліктік пайда, игілік немесе артықшылық алу мақсатында әріптестеріне, басшыларына және өзге де лауазымды тұлғаларға сыйлықтар бермеу және қызметтен тыс қызметтер көрсетпеу;
- 6) лауазымдық өкілеттіктерін орындауға байланысты сыйлықтар алмау;
- 7) таратылуға жатпайтын қызметтік және өзге де ақпаратты мүліктік және мүліктік емес игіліктер мен артықшылықтарды алу немесе шығару мақсатында пайдаланбау;

8) жақын туыстық қатынастарда тұрған адамдарға (ата-аналары, жұбайлары, аға-інілері, апа-сіңлілері, балалары) тікелей бағынысты немесе бақылауындағы лауазымға тағайындалудан бас тарту;

9) кәсіпкерлік және кіріс алуға байланысты өзге де қызметті жүзеге асыруда қандай да біреуге жәрдемдесуден тартыну;

10) үшінші тұлғалардың мүдделерін білдіруден немесе лоббилеуден, сондай-ақ олардың атынан әрекет жасаудан тартыну.

10. Мемлекеттік қызметтер көрсету және рұқсат беру құжаттарын беру кезінде лауазымды тұлғаларға:

1) мемлекеттік қызметтер көрсету сапасын арттыру бойынша тұрақты негізде шаралар қабылдау;

2) мемлекеттік қызметтер мен рұқсат беру құжаттарын алуға берілген өтініштерді қарау кезінде созбаландыққа жол бермеу, оларды белгіленген мерзімдерде беру;

3) мемлекеттік қызметтер мен рұқсат беру құжаттарын алуға өтініш берушілермен қызметтен тыс қатынастарға түспеу;

4) мемлекеттік қызмет көрсетуге, рұқсат беру құжаттарын алуға арналған бекітілген тізбеге кірмейтін қосымша құжаттарды, сондай-ақ ақпараттық жүйелерден алынуы мүмкін құжаттарды талап етпеу және сұратпау ұсынылады.

11. Өз құзыретіне кіретін заңды және жеке тұлғаларға тексерулер ұйымдастыру кезінде лауазымды тұлғаларға:

1) тексерілетін субъектілердің заңмен қорғалатын құқықтары мен заңды мүдделерінің бұзылуына жол бермеу;

2) тексерілетін субъектілерге заңсыз талаптар қоймау, тексеру нысанасына қатысы жоқ өтініштермен жүгінбеу;

3) тексеру жүргізу барысында тексерілетін субъектіге тексеру нысанасына қатысты қажетті ақпаратты ұсыну;

4) кәсіпкерлік қызмет субъектілеріне жеке және пайдакүнемдік мүдделер үшін қамқорлық жасамау;

5) тексерулерді жүзеге асыру кезінде тексерілетін кәсіпкерлік субъектілерінен тексеру нысанасына қатысы жоқ құжаттарды талап етпеу;

6) Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген жағдайларды қоспағанда, кәсіпкерлік субъектісінің келісімінсіз лауазымдық міндеттерін орындау нәтижесінде өздеріне белгілі болған коммерциялық құпияны құрайтын ақпаратты таратпауға және (немесе) пайдаланбауға жол бермеу ұсынылады.

12. Әкімдік қызметкерлерін іріктеу және орналастыру бойынша кадр жұмысын ұйымдастыру кезінде басшылар мен мемлекеттік мекеме органдарының лауазымды тұлғаларына:

- 1) меритократия қағидатын басшылыққа алу;
- 2) әкімшілік мемлекеттік лауазымға қабылдау кезінде лауазымды тұлғаларға жүктелетін негізгі міндеттерді, тыйымдар мен шектеулерді түсіндіру;
- 3) кадрларды іріктеу кезінде Қазақстан Республикасының заңнамасы талаптарын сақтау;
- 4) қызметкерлер мен әкімшілік мемлекеттік лауазымға кандидаттардың дербес деректері туралы мәліметтерді негізсіз беруге жол бермеу;
- 5) әкімшілік мемлекеттік лауазымға жұмысқа орналасуға кандидаттардан заңнамада көзделмеген құжаттарды талап етпеу.

13. Нормативтік құқықтық актілердің жобаларын дайындау кезінде:

- 1) нормативтік құқықтық актілердің жобаларын Қазақстан Республикасының заңнамасы талаптарына сәйкес әзірлеу;
- 2) кәсіпкерлік субъектілерінің мүдделерін қозғайтын нормативтік құқықтық актілердің жобаларын сараптамалық қорытынды алу үшін жеке кәсіпкерлік субъектілерінің аккредиттелген бірлестіктеріне және Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасына түсіндірме жазбаны міндетті түрде қоса бере отырып, сондай-ақ осы жобаны мүдделі мемлекеттік органдармен әрбір кейінгі келісу кезінде жіберу;
- 3) нормативтік құқықтық актілердің жобаларын Қазақстан Республикасының заңнамасы талаптарын ескере отырып, нормативтік құқықтық актілердің ашық интернет-порталында жария талқылау үшін орналастыру;
- 4) тіркелген нормативтік құқықтық актілердің көшірмелерін Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілерінің Эталондық бақылау банкіне, нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізіліміне және кейіннен ресми жариялауға жіберу.

14. Қызмет саласының ерекшелігіне қарай өзге де қоғамдық маңызы бар қатынастар кезінде:

- 1) бағынысты лауазымды тұлғалардың міндеттері мен қызметтік өкілеттіктерінің көлемін нақты және айқын айқындау;
- 2) бағыныстағы лауазымды тұлғалар арасында еңбек жүктемесінің біркелкі бөлінбеуіне жол бермеу;
- 3) олардың қызметінің нәтижелерін бағалау, сондай-ақ көтермелеу және жазалау шараларын қолдану кезінде әділдік пен объективтілікті көрсету;
- 4) орындау мүмкін емес немесе олардың лауазымдық міндеттерінің шегінен шығатын, сондай-ақ заңнамаға қайшы келетін өкімдер бермеу;

- 5) қызметтік емес сипаттағы мәселелерді шешу кезінде бағыныстылардың қызметіне ықпал ету үшін өзінің қызметтік жағдайын пайдаланбау;
- 6) бағынысты тұлғаларды сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға мәжбүрлемей;
- 7) бағынысты және басқа да лауазымды тұлғалар тарапынан сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнама нормаларын бұзу фактілеріне жол бермеу және олардың жолын кесу;
- 8) әріптестерінде олардың лауазымдық міндеттерін орындау барысында туындаған мүдделер қақтығысын реттеу бойынша уақтылы жан-жақты шаралар қабылдау;
- 9) сыбайлас жемқорлықтың алдын алу бойынша жан-жақты шаралар қабылдау;
- 10) жоғары тұрған немесе төмен тұрған, не қызметі немесе жұмысы бойынша өзге де тәуелділіктегі лауазымды тұлғамен ақшалай немесе өзге де мүліктік сипаттағы құмар ойындарға қатыспау.